

Torpinventering i Stora Åby socken Nr. 204 i inventeringen.

Torpets namn: Åberga Nr: 1

Tillhört gården: Åby Storgård

Torpets art: Grenadjärort Nr: 47 vid Ombergs kompani.

Siste brukare av torpet: Livgrenadjären Johan Hagström född 4/8 1765 på Ingvaldstorps ägor i Rök socken. 1: sta Hustrun Maja Stina född Svendsdotter 20/6 1765. 2: dra Hustrun Lotta född Persdotter 1785 i Stora Åby. 6 barn.

Husen finns kvar, och används som: Årent runt bostad

Torpets geografiska läge är utsatt på ekonomiska kartan med nr: 3.

Torpets plats i terrängen har återfunnits.

Markens nuvarande ägare: Bertil Wiklander Åberga.

Kommentar i övrigt: Hagström antogs 1786 som knekt för Nr: 47 Åby Storgård. Han utnämndes till furir 1811 och senare till underofficer, sergeant. Prästen har skrivit i husförhörslängden att han "tjänade upp sig från menig soldat". Efter 1818 är torpet anslaget till avlöning av befäl. Hagström får avsked, flyttar från torpet och blir förpantningstorp på Åby gästgivaregårds ägor. Hagströms första hustru Maja Stina dör 23/9 1808, 43 år gammal. Han gifter om sig 1835 med Lotta Persdotter från Åby gästgivaregård. 8/1 1846 dör Johan Hagström på sitt förpantningstorp och begravs på Stora Åby kyrkogård. Hustrun Lotta, med sin son från första äktenskapet, Petter Ås född 1826 i Ödeshög, bor kvar på torpet. Angående Hagströms meriter. Efter 1818 går avkastningen från knekttorpet till avlöning av befäl. 1818-1821 till sergeant Gyllenhammar. 1822-1825 till furiren A. Mörk. Övriga ej kända till namn. Det är inte troligt att någon av dem bodde på torpet. Efter 1825 har i varje fall ingen soldat bott på torpet. Det har troligen varit utarrenderat. En underofficer hade såkallad "tvåroteslön" det vill säga dubbelt mot en menig soldat. Nr: 47 och Nr: 128 Hageby i Ekeby socken utgjorde en underofficers avlöning enligt en generalorder från 1825.

Källor: Husförhörslängder, Skifteshandlingar, Ortsbefolkning.

Inventerare: Boets Torpinventeringscirkel år 1999

Bestående av: Harry Ström, Hans & Britt-Marie Rydberg, Uno Lingmark, Berit Fransson, Sture Johansson, Hans Wigren, Einar Haag, Bertil & Elisabeth Wiklander.

Videofilm nr: 12 och 13

Skyltbeskrivning

204. Åby Storgård

Åby Storgårds soldattorp nr: 47: Ombergs kompani. Siste soldaten 1786 - 1818 Johan Hagström född 1765 död 1846. OHH Maja Stina Svendsdotter född 1765 död 1808. 6 barn.

Lifgrenadieren Johan Hagström

1765-1846

Ur ett begravningstal som hölls över Johan Hagström i St Aby kyrka år 1846 har Per Jakobsson, Hökerum, hämtat de fakta som återges i dikten.

Ett äldrat dokument ur gamla gömmor kom. Jag många gånger känt som tiden vände om.

Kyrkans man har detta sirligt präntat på papper strävt som pergament. Jag in i flydda sekler gläntat, — mormors morfars far en hälsning sänt.

I ryggåsstuga med kammare och kök.

Johan Hagström föddes 1765. På Ingvaldstorpets ägor i socknen Rök soldattorpet låg — hans första hem.

På sitt tolfte levnadsår han sänds att ett yrke lära. Till sockenskräddare Holm han går.

I torpet fler syskon finns att nära

År 1786 i kronans ruiner upptagen han är bliven lifgrenadier.

Vid Seppala hans hårpiska blir bortslagen

som soldat i tredje Gustafs här.

Åter i hembygden tillbaka han till Maja-Stina ställer sin lit. Hon vill bli hans maka och med honom dela livets slit.

Uti lust och i nöd arbete, svett och möda De delar båd säng och bröd; sex barn ska också ha föda.

På skånska mötet vid Bonarpe

hed got tillval vid riksdagen i Norrköping är lifgrenadieren Hagström med. År 1800 Gustav IV Adolfs kröning

Europa ligger i örlog 1806 knekten i Tyskland strider i Lybeck ödet slog som krigsfånge i Frankrike han lider

Tre år fångenskap är nog längtan till kare och kvinna. Han ur fiendelandet sig slog för att friheten återvinna.

Försent han kommer till bygden åter

hans kära maka har gått hädan. Barnen är skingrade — knekten gräter

1808 i Aby blev Maja-Stina jordad redan.

Från Västerhav till sjö i öster grävs ett väldigt dike.

Johan, en bland soldaters röster bygger Göta canal genom Svea rike.

I Europa kriget rasar än. Mot Napoleon även Sverige vågar som sergeant Johan sänds till Tyskland hän.

Med Bernadotte han ock till Norge tågar

1818 han från kronan avsked tar även så för tredje gången maka. De trivdes godt. Ingen nöd de far. Men hustrun kallas snart till andra sidan tillbaka.

Helena Charlotta Persdotter från Aby gästgivargård — sergeantens sista livsledsagarinna —

tager honom väl i vård blir ock hans sörjande kvinna.

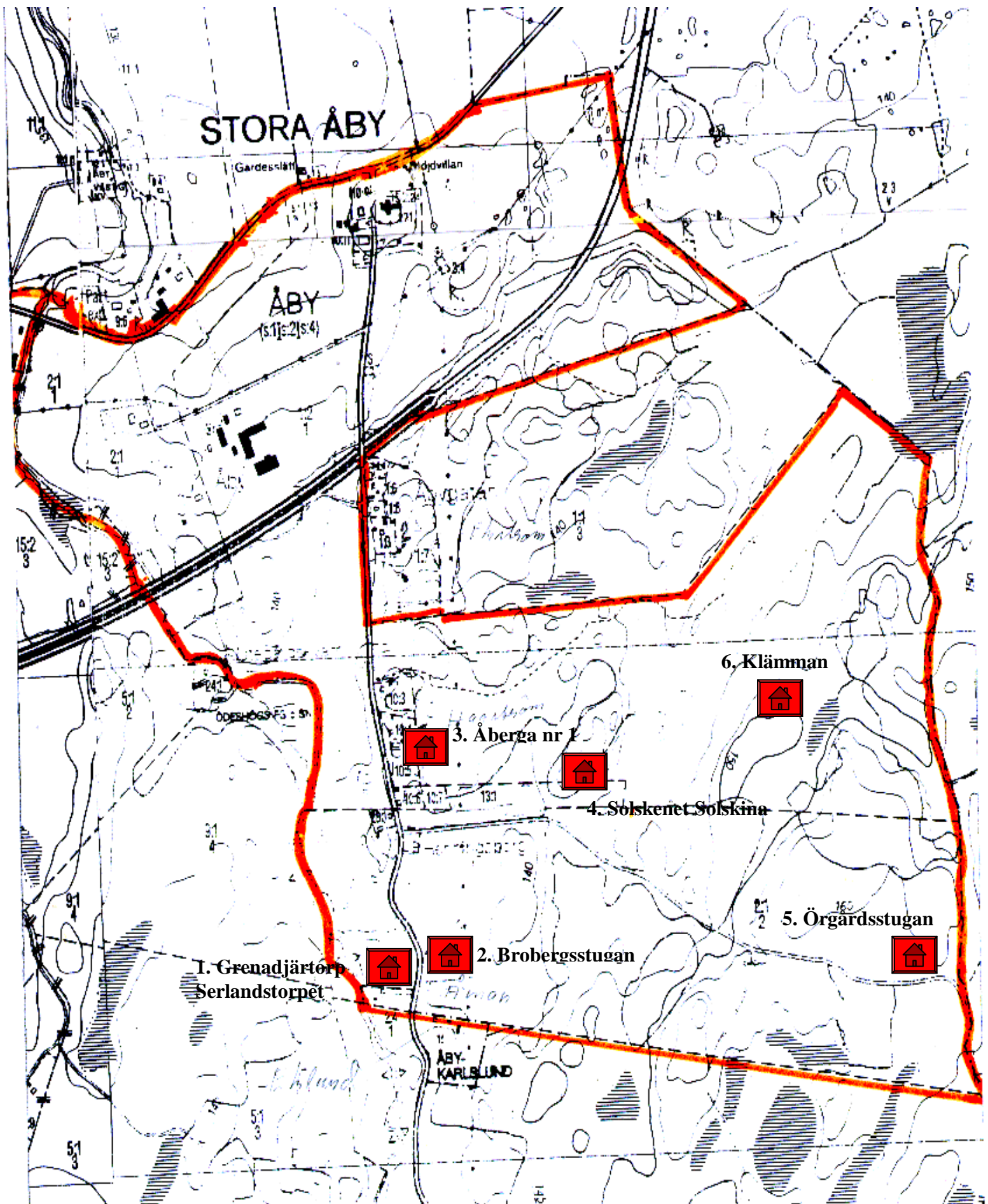
Den tredje advent 1845 han i kyrkan är sedd.

Lång känns dock vägen hem, trött han lägges på sin bädd.

8 januari gav han andan opp, Helena är änka vorden.

Slut är Johan Hagströms levnadslopp.

Nu vilar han i jorden. Per Jakobsson

Åberga Nr 1

Ägaren Elisabeth Wiklander läser skylten om Grenadjärtorpet
Åberga Nr. 1 på Åby Storgård

